

UZASADNIENIE

Regionalny dyrektor ochrony środowiska zgodnie z delegacją ustawową zawartą w treści art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2015 poz. 1651) ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. W tej sytuacji posiada również kompetencje do zmiany przedmiotowego aktu prawnego.

W dniu 26 maja 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku ustanowił zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Piotrowo PLH220091. Zarządzenie opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego dnia 26 maja 2014 r. poz. 2138. Weszło ono w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Już po wejściu w życie zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Piotrowo PLH220091 w ramach kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej, Minister Środowiska, pismem DP-074-120/4203/14/JJ z dnia 24 lutego 2015 r. stwierdził uchybienia uzasadniające zmianę we własnym zakresie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku.

W załączniku nr 5. Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, dla przedmiotów ochrony: 3160 naturalne dystroficzne zbiorniki wodne, 7120 torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska, ustanowiono działanie polegające na dostosowaniu zagospodarowania i użytkowania terenu do wymogów ochrony siedliska poprzez nielokowanie obiektów budowlanych, w tym również tymczasowych, w strefie 100 m od brzegów zbiorników wodnych, nielokowania kąpielisk, pól namiotowych, pomostów i innych obiektów służących rekreacji w strefie 100 m od brzegów zbiorników wodnych, dostosowanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu do wymogów ochrony siedliska poprzez przekształcenie terenu w 50 metrowej strefie buforowej w trwałe użytki zielone. Minister Środowiska wskazał, iż: *„przedstawione zadania wykraczają poza zakres przedmiotowy działań ochronnych, określony w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody. Wiąże się to z przyznaną radzie gminy kompetencją do kształtowania gospodarki przestrzennej na terenie gminy, o czym stanowi art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.). Ustawodawca dopuścił możliwość ingerencji w zagospodarowanie przestrzenne w związku z funkcjonowaniem form ochrony przyrody. W przypadku obszarów Natura 2000 w planie zadań ochronnych możliwe jest ustalenie wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych na podstawie art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W związku z powyższym bezpośrednia ingerencja w zagospodarowanie przestrzenne ustanowiona w działaniach ochronnych, a nie we wskazaniach do zmian w istniejących dokumentach planistycznych, stanowi naruszenie kompetencji rady gminy oraz wykracza poza delegację ustawową określającą zakres przedmiotowy planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.”*

Biorąc pod uwagę powyższe, dla omawianych przedmiotów ochrony, z załącznika *Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania* usunięte zostały ww. działania ochronne wykluczające lokalizację kąpielisk, pomostów, obiektów budowlanych, a także wymagające przekształcania terenu w strefie buforowej w trwałe użytki zielone. Działania te, przeniesiono do załącznika wskazującego zmiany do istniejących dokumentów planistycznych.

W tym samym załączniku, dla przedmiotu ochrony 9160 Grąd subatlantycki, nałożono na GDOŚ i RDOŚ w Gdańsku obowiązek analizy i weryfikacji danych dotyczących siedliska w obszarze oraz ewentualnej zmiany SDF. Minister Środowiska, wskazał, iż *przedstawionych działań nie można zaliczyć do działań ochronnych, w szczególności dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony. Należy wskazać, że działania zmierzające do usunięcia lub dodania określonego siedliska do listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 albo*

do zmiany SDFu, powinny być podejmowane niezależnie od postanowień planu zadań ochronnych, zgodnie z procedurą określoną w wytycznych Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. W związku z powyższym nie należy zobowiązywać w planie zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska do zmiany, czy też aktualizacji SDF, ponieważ dany organ nie ma do tego uprawnień. Natomiast nakładanie ww. obowiązków na Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska prowadzi do bezprawnego ograniczenia jego uprawnień i naruszenia procedury zmiany standardowego formularza danych, poprzez zobowiązanie organu do podjęcia działań bez uzyskania odpowiedniego wniosku od regionalnego dyrektora ochrony środowiska mającego uzasadnić dokonanie zmiany. Ponadto, ten organ samodzielnie nie dokonuje analizy i weryfikacji danych dotyczących siedliska w obszarze, dlatego dane działanie jest niedopuszczalne.

W związku z powyższym, oraz z wcześniejszymi uwagami Ministra Środowiska (pismo DP-074-70/43691/14/JJ z dnia 22 grudnia 2014 r., w którym wskazano, iż w przypadku, gdy dany przedmiot ochrony nie występuje na terenie obszaru Natura 2000 lub też występuje w stopniu niereprezentatywnym, w załączniku określającym zagrożenia potencjalne i istniejące dla przedmiotów ochrony obszaru oraz w załączniku określającym cele działań ochronnych należy, przy planowanych do usunięcia przedmiotach ochrony wskazać, iż „Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony)” albo „nie dotyczy (przedmiot ochrony występuje w stopniu niereprezentatywnym)”. Ponadto, nie powinno się w działaniach ochronnych podejmować działań związanych ze zmianą listy przedmiotów ochrony w obszarze, co wynika z odrębnej procedury. Wyjaśnienie takie, powinno znaleźć się w uzasadnieniu.

W związku z powyższym, w załączniku określającym zagrożenia istniejące i potencjalne oraz w załączniku określającym cele działań ochronnych, określono iż w przypadku siedliska 9160 Grąd subatlantycki: „Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony)”. Natomiast, w załączniku określającym działania ochronne nie uwzględniono siedliska 9160 jako przedmiotu ochrony w obszarze.

Ponadto, w załączniku dotyczącym działań ochronnych, dla siedliska 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne oraz dla strzebli błotnej 6236, dodano, iż podmiotem odpowiedzialnym za działania związane z gospodarką rybacką jest, poza wymienionymi, „Uprawniony do rybactwa na podstawie operatu rybackiego lub na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem”. Istotność tak sformułowanego brzmienia zapisu wynika z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 652), co wskazano w piśmie GDOŚ DZP-WP.600.24.2014.ŁR z dnia 9 grudnia 2014 r. Zmieniono także brzmienie działania ochronnego dotyczącego gospodarki rybackiej, *dopuszczając prowadzenie ekstensywnej gospodarki rybackiej z uwzględnieniem: zarybiania zbiorników wyłącznie gatunkami rodzimymi, prowadzenia połowów przy użyciu sprzętu innego niż sieci ciągnięte, zapobiegania nadmiernemu dostarczaniu związków azotu i fosforu poprzez prowadzenie wędkowania bez zanęcania*, tak aby zapis nie nosił znamion zakazu, tylko jasno określał sposób prowadzenia gospodarki rybackiej.

W tym samym załączniku, dla siedlisk przyrodniczych: 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne oraz dla strzebli błotnej 6236 *Phoxinus* (= *Eupallasella*) *percnurus*, działanie ochronne: „Dostosowanie gospodarki wodnej do wymogów ochrony siedliska poprzez zaniechanie czyszczenia, konserwacji, pogłębiania i rozbudowy sieci melioracyjnej z wyjątkiem sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa ludzi bądź mienia, w uzgodnieniu z RDOŚ w Gdańsku”, przeformulowano na: „Stopniowe zamykanie sieci melioracyjnej poprzez dopuszczanie do naturalnych procesów zarastania i zamulania rowów, za wyjątkiem przeciwdziałania sytuacjom zagrożenia bezpieczeństwa ludzi lub mienia”. Potrzeba przeformułowania omawianego zapisu wynika ze wskazań zawartych w piśmie GDOŚ DZP-WP.600.24.2014.ŁR z dnia 9 grudnia 2014 r., oraz opinii Departamentu Prawnego Ministerstwa Środowiska, w których określono, aby tam gdzie to możliwe zamieniać „bierny” sposób ochrony na „aktywny”. W omawianym wyżej przypadku nie ma możliwości przedstawienia działania w formie czynnej, gdyż jedynym sposobem eliminacji zagrożenia istniejącego jakim są melioracje jest ich zaniechanie bądź ograniczenie w znacznym stopniu. Niemniej jednak działanie zostało przeformulowane tak, aby możliwie uniknąć zapisów wskazujących na potrzebę zaniechania działań.

W załączniku dotyczącym działań ochronnych, dla siedlisk: 3160, 7120, 7140, 9110 oraz 91D0, w części działania ochronne dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych, dopasowano częstotliwość oraz zakres wykonywania monitoringu, tak aby był zgodny z wytycznymi PMŚ GIOŚ. Minister Środowiska w piśmie DP-074-120/4203/14/JJ z dnia 24 lutego 2015 r. jednoznacznie wskazał, iż częstotliwość monitoringu oraz jego zakres winien być zgodny z zasadami określonymi przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska. Ponadto wskazano, iż *odstąpienie oraz wyznaczenie w ww. ograniczonym zakresie działań dotyczących monitoringu narusza § 3 pkt 6 lit. a rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.*

Ponadto, w załączniku *Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt ich siedlisk będących przedmiotami ochrony* doprecyzowano brzmienie zagrożeń dla przedmiotów ochrony 9110 oraz 6236.

W załączniku *Cele działań ochronnych* doprecyzowano brzmienie celu ochrony dla strzebli błotnej, tak by wszystkie cele dla tego gatunku miały jednakowy stopień szczegółowości.

W załączniku *Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania*, dla siedliska 9110, 91D0 w zakresie działań dotyczących gospodarki leśnej przeformulowano część działań ochronnych, tak aby zgodnie z pismem GDOŚ DZP-WP.600.24.2014.LR z dnia 9 grudnia 2014 r., oraz opinią Departamentu Prawnego Ministerstwa Środowiska, gdzie to możliwe zamieniać „bierny” sposób ochrony na „aktywny”. W omawianym wyżej przypadku nie ma możliwości przedstawienia działania w formie czynnej, gdyż jedynym sposobem eliminacji zagrożenia istniejącego polegającego na zbyt małej ilości martwego drewna w płatach siedlisk jest pozostawianie martwych drzew. Niemniej jednak działanie zostało przeformulowane tak, aby możliwie uniknąć zapisów wskazujących na potrzebę zaniechania działań.

Po opracowaniu wyżej opisanych zmian zapisów w obowiązującym PZO, zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk w pracach nad tworzeniem projektu zmiany PZO. W tym celu zorganizowano jedno spotkanie dyskusyjne dnia 28 kwietnia 2015 r. którego tematem były przedmiotowe zapisy.

Podczas spotkania dyskusyjnego, które odbyło się 28 kwietnia 2015 r. w Nowej Karczmie, zgłoszone zostały uwagi do projektu zarządzenia zmieniającego pzo. Jedną z uwag dotyczyła dodania w załączniku określających wskazania do zmian w istniejących dokumentach planistycznych wyjątku, iż zakaz zabudowy w strefie 100m od brzegów jezior nie dotyczy obiektów małej architektury (wyjątek dodano zgodnie ze zgłoszoną uwagą). Ponadto, zgodnie z sugestią Nadleśnictwa Kartuzy, do zapisów dotyczących gospodarki leśnej, w których określa się strefę np. 20 m lub określa się procentową wartość danego wskaźnika przewidzianą do osiągnięcia w perspektywie obowiązywania PZO, dodano określenie „około” oraz przy zapisach dotyczących pozostawiania martwego drewna dodano określenie, iż istnieje możliwość odstąpienia od wykonania działania w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia ludzkiego lub mienia. Dyskusja dotyczyła bowiem wątpliwości, iż pozostawiane mają być wszystkie drzewa martwe, a w opinii Nadleśnictwa Kartuzy, niektóre drzewa wymagają usunięcia z przyczyn bezpieczeństwa. W przypadku siedliska 9110 kwaśne buczyny, dla którego określono działanie polegające na *pozostawianiu w ramach każdej rębni na powierzchni manipulacyjnej nie mniej niż 5% powierzchni drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy). Powinny być one trwale zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu*, przeformulowano zgodnie z sugestią Nadleśnictwa, usuwając określenie o trwałym zaznaczeniu w terenie oraz dodano, iż mają tworzyć możliwie jeden zwarty płat drzewostanu.

Ponadto, odpowiadając na pytanie i wątpliwość Nadleśnictwa Kartuzy skąd pozostawianie w płatach siedlisk martwego drewna w ilości co najmniej 10% miąższości żywego drzewostanu, wyjaśnia się, iż określenie ilości 10% zostało zastąpione docelową ilością martwego drewna wynoszącą nie mniej niż 10m³/ha, co wynika wprost z metodyki monitoringu GIOŚ z 2013 r. dla

siedliska 9110 w stanie niezadowolającym (U1), wskaźniki „martwe drewno (łączne zasoby)” i „martwe drewno leżące lub stojące >3m długości i >50cm grubości”.

Informację o zamiarze przystąpienia do opracowania projektu zmiany planu zadań ochronnych zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Somonino, Urzędu Gminy Nowa Karczma, Urzędu Gminy Kościerzyna, Starostwa Powiatowego w Kościerzynie, Starostwa Powiatowego w Kartuzach (obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 31 marca 2015 r.) oraz w prasie (Dziennik Bałtycki z dnia 14 maja 2015 r.).

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.*) został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem zmiany PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do zmiany planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 8 września 2015 r. na tablicach ogłoszeń w RDOŚ w Gdańsku na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku oraz przesłane z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń do Urzędu Gminy Somonino, Urzędu Gminy Nowa Karczma, Urzędu Gminy Kościerzyna, Starostwa Powiatowego w Kościerzynie, a także Starostwa Powiatowego w Kartuzach oraz opublikowane za pośrednictwem prasy – Dziennik Bałtycki z dnia 17 września 2015 r. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu zmiany planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie wpłynęły uwagi i wnioski:

1. Pismo Nadleśnictwa Kartuzy (Zn.spr.: ZG4.7212.9.2015 z dnia 12 października 2015 r. o treści:
 - I. *Załącznik nr 3 „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania”*
 1. *W stopce załącznika błędnie określono okres obowiązywania Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kartuzy. Zapis powinien brzmieć „na lata 2008-2017”.*
 2. *Dla niektórych działań ochronnych jako obszar wdrażania wskazano jedynie wydzielenia bez powiązania z nazwą nadleśnictwa, którego dotyczą. Dla poprawności i przejrzystości zapisów stosowne jest uzupełnienie tych braków.*
 3. *Działania ochronne „Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska” - siedlisko 9110*
 - a) *Wnioskujemy o zmianę zapisu „Utrzymanie drzewostanu z dominacją buka, z domieszką wyłącznie dębu bezszypułkowego i tolerancją sosny do około 10% udziału miąższ ościowego (wyłącznie w miejscach gdzie buk nie odnawia się)” i uzupełnienie wskazanego składu gatunkowego kwaśnych buczyn o dopuszczalną naturalną domieszkę graba, dębu szypułkowego, świerka, jak również pionierskich gatunków rodzimych (które w niektórych sytuacjach czasowo znajdują swoje naturalne miejsce w buczynach). Będzie to zgodne z naturalnym różnicowaniem mikrosiedliskowym w płatach buczyn,*
 - b) *Adekwatnie do powyższego wnioskujemy o zmianę zapisu określającego dopuszczalne gatunki w odnowieniach.*
 - II. *Załącznik nr 4. „Wskazania do zmian w istniejącym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego...”*

Wnosimy o dokładne wskazanie zbiorników wodnych, od brzegów których, w studiach uwarunkowań, powinna zostać ustanowiona strefa z ograniczeniami w zakresie lokowania

obiektów budowlanych. Aktualne brzmienie tych punktów projektu zarządzenia wskazuje na wymóg ochrony siedliska, jednak nie jest ono zdefiniowane. Takie zapisy zarządzenia prowadzić mogą do nieuprawnionego ograniczenia lokowania obiektów budowlanych w strefie 100m od każdego zbiornika wodnego znajdującego się na wskazanych działkach, jak i w ich sąsiedztwie.

W odniesieniu do powyższego:

1. Zmieniono treść stopki dla załącznika nr 3 poprawiając lata obowiązywania Planu Urządzenia Lasu na poprawne.
2. Uwagę uznano za słuszną i w treści zarządzenia konsekwentnie przypisano konkretne wydzielenia leśne odpowiedniemu Nadleśnictwu.
3. Analizując proponowane zmiany w treści działania ochronnego, dla siedliska 9110: dotyczącego „*dostosowania gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez:*”, dodano do punktu 1., zgodnie z sugestią, domieszkę dębu szypułkowego, dopuszczalną naturalną domieszkę graba, jak również pionierskich gatunków rodzimych (które w niektórych sytuacjach czasowo znajdują swoje naturalne miejsce w buczynach). Nie dodano natomiast świerka, ponieważ zgodnie z przewodnikiem metodycznym GIOŚ 2014 jest to gatunek obcy siedliskowo dla kwaśnej buczyny. Ponadto w punkcie 2 tego samego działania zaplanowano stopniowe usuwanie tego gatunku.

W punkcie 3 ww. działania dodano dęba szypułkowego, jako gatunku dopuszczalnego w odnowieniach. W pozostałym wnioskowanym zakresie uwaga nie została uwzględniona z uwagi na ekspansywny charakter graba, oraz obcego siedliskowo świerka.

4. Przyjmując słusność uwagi dotyczącej zapisów załącznika nr 4, przeformułowano znajdujące się w nim zapisy, tak aby jasnym było, iż strefa 100m dotyczy jezior dystroficznych znajdujących się w granicach konkretnych działek ewidencyjnych.
2. Pismo Nadleśnictwa Kościerzyna (Zn.spr.:Z.7210.02.2015 z dnia 12 października 2015 r.), o treści:

Błędnie zostały określone siedliska przyrodnicze w oddziałach 1h, 1m, jako torfowiska przejściowe i trzęsawiska oraz w oddziałach 1f, 1h jako bory i lasy bagienne.

Ponownie przeanalizowano lokalizację płatów ww. siedlisk i potwierdzono, iż zgodnie z pismem Nadleśnictwa, w granicach wydzielen 1h, 1m nie ma płatów siedliska 7140 oraz 1f i 1h płatów siedliska 91D0. W związku z powyższym wydzielenia te wykreślono z listy lokalizacji ww. płatów siedlisk.

Powyższe uzasadnia dokonanie zmian w treści wcześniejszego zarządzenia.

Projekt zarządzenia wpisano do publicznie dostępnego wykazu danych prowadzonego na stronie internetowej www.ekoportal.pl, pod numerem 645/2015.

Projekt zarządzenia został uzgodniony w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525) z Wojewodą Pomorskim, pismem PN-I.0041.50.2015 z dnia 14 stycznia 2016 r.